

ทรัพยากรมนุษย์

นอกจากปริมาณและคุณภาพของธรรมชาติ เป็นเครื่องกำหนดความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ มนุษย์เองเป็นผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ถ้ามนุษย์เหล่าใดมีความสามารถในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า ย่อมจะพัฒนาตัวเองและสังคมให้เจริญมากกว่ามนุษย์ที่มีความสามารถต่ำ

การอนุรักษ์ทรัพยากรมนุษย์ คือการพัฒนาพลังงานทางกาย และทางจิตใจ อันได้แก่ การมีพละกำลังแข็งแรง มีพลังในการผลิต ประกอบอาชีพ กับมีความสามารถในด้านสติปัญญาความริเริ่มสร้างสรรค์ ความนึกคิด ความมีเหตุผล

แต่ปัญหาที่ทำลายพลังงานมนุษย์ เช่น การเพิ่มประชากรไม่พอเหมาะ กับสภาวะแวดล้อม ทรัพยากรที่มีอยู่ โรคภัยไข้เจ็บ, อุบัติเหตุ อาชญากรรม ค่านิยมบางประการที่ทำให้เกิด

การสูญเสีย ภัยธรรมชาติ สงคราม

มนุษย์นับว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ และมีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใด ๆ ทำอย่างไร มนุษย์จึงจะมีคุณภาพ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้เขียนในหนังสือ “เสียชีพอย่าเสียเงิน” ว่า “เมื่อผมอยู่ในครรภ์ของแม่ ผมอยากให้แม่ได้กินอาหาร ถูกหลักโภชนาการ และได้รับการเอาใจใส่ด้านสวัสดิการ แม่และเด็ก

ผมไม่ต้องการมีพี่น้องมากมายอย่างที่พ่อแม่ผมมีมา และผมไม่อยากจะให้แม่มีน้องกระชั้นชิดกับผมมากเกินไปนัก

แม่กับพ่อผมจะแต่งงานตามประเพณีหรือไม่ ไม่สำคัญ ที่สำคัญคือแม่กับพ่อต้องอยู่ร่วมกันและไม่ทะเลาะกันบ่อย ๆ

ในระยะ 2-3 ปี หลังจากที่ผมเกิดมา ผมอยากให้แม่กับผมได้กินอาหารที่ถูกหลักโภชนาการเพราะเป็นระยะที่ร่างกาย และสมองเติบโตขึ้นและเป็นระยะที่จะส่งผลดีผลร้ายให้ผมในอนาคต

ผมต้องการไปโรงเรียนและอยากให้พี่สาวเรียนหนังสือหรือน้องสาวผมได้เรียนหนังสือด้วยแล้วเรียนวิชาที่ไปทำงานได้ กับให้โรงเรียนอบรมสั่งสอนเรื่องศีลธรรมจรรยาให้เรา ถ้าเผชิญผมเรียนเก่ง ไปได้ถึงชั้นสูง ๆ ก็ขอให้มีโอกาสเรียนได้สูงที่สุด

เมื่อออกจากโรงเรียน ผมก็อยากทำงานเลี้ยงชีพ และงานนั้นควรจะน่าสนใจ พ่อที่จะรู้สึกที่ผมได้ทำประโยชน์แก่คนอื่น

บ้านเมืองที่ผมอยู่ควรจะมีชื่อมีแซ่ มีความสงบเรียบร้อย และปลอดภัย และพวกเราไม่ถูกกดขี่ข่มเหงประทุษร้าย

บ้านเมืองของเราส่งสินค้าที่ผมทำขึ้นหรือที่เพื่อนร่วมชาติผมทำขึ้นไปขายต่างประเทศ ราคาสินค้านั้นควรจะเป็นราคาที่ยุติธรรม

ถ้าผมเป็นพวกชาวนา ผมก็อยากมีที่นาของผมเป็นกรรมสิทธิ์ และมีช่องทางที่จะได้สินเชื่อมาลงทุน ได้วิชาแบบใหม่มาใช้เพาะปลูก ได้ตลาดมั่นคง และราคายุติธรรมสำหรับพืชผลของมัน

ถ้าผมเป็นชาวเมืองทำงานรับจ้างเขา ผมก็อยากมีหุ้นส่วนในงานที่ผมทำ และมีส่วนในการดำเนินงาน โรงงานหรือห้างที่มีผมทำอยู่

ในฐานะที่เป็นมนุษย์ ผมอยากจะได้อ่านหนังสือพิมพ์ถูก ๆ หนังสือเล่มถูก ๆ มีวิทยุฟัง มีโทรทัศน์ดู (แต่ไม่อยากจะฟังหรือดูโฆษณาสินค้ามากนัก)

ผมอยากมีสุขภาพแข็งแรง และหวังว่ารัฐบาลจะจัดให้มีบริการอนามัยป้องกันโรคชนิดฟรีและบริการรักษาโรคชนิดที่ถูก และเรียกหาได้ง่าย

ผมหวังว่าจะมีเวลาพักผ่อนเป็นของตนเองบ้าง จะได้มีความสุขร่วมกับครอบครัวผม

ถ้าอยากไปเที่ยวสวนก็ไปได้ อยากดูศิลปะชนิดต่าง ๆ ก็ได้ชม อยากไปงานวัดงานวัฒนธรรมก็ได้ไปเที่ยว

ผมจำเป็นต้องมีอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ และน้ำสะอาดสำหรับดื่ม
ผมอยากได้ร่วมมือเป็นสหกรณ์กับเพื่อนฝูง จะได้ช่วยกัน เขาบ้าง เราบ้าง แล้ว
แต่ความจำเป็น

ผมจำเป็นต้องมีโอกาสได้ร่วมงานของชุมชนที่ผมอาศัยอยู่ และสามารถมีปากมีเสียง
ในการกำหนดชะตาของบ้านเมืองทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในประเทศของผม
เมื่อผมก็ควรมีโอกาสอย่างเดียวกัน และเราทั้งสองคนควรได้รับความรู้ และทราบวิธี
การวางแผนครอบครัว

พอผมแก่ลง บ้านเมืองก็ควรจะให้บริการทางการเงินและสังคม สงเคราะห์
แก่ผม เพราะผมก็ได้ออกเงินบำรุงมาตลอด

เมื่อผมตายแล้ว และเผอิญมีทรัพย์สินสมบัติเหลืออยู่ ผมอยากให้รัฐบาลแบ่งให้เมียไว้พอกิน
แล้วเอาที่เหลือไปทำประโยชน์ให้คนอื่นได้อยู่ดีกินดีด้วย

นี่แหละคือความหมายอันแท้จริงแห่งชีวิต นี่แหละคือ การพัฒนาเพื่อประโยชน์ของทุกคน

ประชากร

เมื่อประมาณ 10,000 ปีที่ผ่านมา ประชากรของโลกมีเพียง 10 ล้านคน ซึ่งเท่ากับจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในมหานครใหญ่ของโลกเท่านั้น เช่น โตเกียว หรือ นิวยอร์ก และเมื่อเริ่มนับคริสต์ศักราช ประชากรของโลกเพิ่มขึ้นจาก 10 ล้านคน เป็น 100 ล้านคน ในระยะก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม ประชากรเพิ่มเป็น 800 ล้านคน จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ แต่หลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ราวปี พ.ศ.2293 (ค.ศ.1750) เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรของโลกมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในระหว่างปี พ.ศ.2393-2493 (ค.ศ.1850-1950) อัตราการเพิ่มของประชากรในโลก อยู่ในระดับ 0.8% ต่อปี และในระยะนี้อัตราการเพิ่มของประชากรในทวีปเอเชียยังไม่มากนัก แต่ในทวีปยุโรป และแอฟริกาเพิ่มเป็นสองเท่า ละตินอเมริกาเพิ่มสูงเป็น 5 เท่า อเมริกาเหนือเพิ่มขึ้นเป็น 6 เท่า

การเพิ่มของประชากรในยุโรป แอฟริกา ละตินอเมริกา และอเมริกาเหนือ เนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม การก้าวหน้าทางเกษตรกรรม การขนส่งทางสาธารณสุข และยังมีผลให้อัตราการตายลดลงอย่างมากด้วย เช่น ในยุโรป เดิมอัตราตาย 22-24/พัน ในปี ค.ศ. 1850 ลดลงเหลือ 18-20/พัน ในบางประเทศอัตราตายลดต่ำลง จาก 20/พัน ในปี ค.ศ. 1850 เป็น 16/พัน ในปี ค.ศ.1900 เช่น เดนมาร์ค นอร์เวย์ สวีเดน

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง อัตราตายของประชากรในประเทศด้อยพัฒนาลดลงมาก เช่น ในประเทศศรีลังกา อัตราตายในปี ค.ศ.1945 คือ 22/พัน แต่เมื่อมีการใช้ยาปราบมาลาเรียโดยนำเอา ดีดีที เข้าไปใช้ในประเทศ เมื่อปี ค.ศ.1946 ผลปรากฏว่า อัตราตายได้ลดลงหนึ่งเท่าครึ่ง และในระยะเวลาไม่ถึง 10 ปี ลดลงเหลือ 10/พัน ในปี ค.ศ.1954 และได้ลดลงมากถึงระดับ 8/พัน ในปี ค.ศ.1972

การประสบความสำเร็จทางด้านสาธารณสุข ไม่ว่าจะเป็นยาที่ใช้กำจัดโรคภัยต่าง ๆ เช่น มาลาเรีย ไข้เหลือง ฝีดาษ อหิวาต์ และโรคติดต่ออื่น ๆ ทำให้อัตราตายของประชากรในประเทศด้อยพัฒนาลงได้อย่างมากทีเดียว

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ในแถบด้อยพัฒนานี้ มีการเพิ่มของประชากรในระดับสูงมากกว่าในประเทศพัฒนาแล้ว อย่างไรก็ตามโดยส่วนรวมแล้วได้มีการคำนวณคร่าว ๆ ว่า ประชากรในโลกเพิ่มขึ้นประมาณ 1 คนกว่า ทุกครั้งที่ชีพจรเต้นใน 1 นาที เพิ่มขึ้น 140 คน ใน 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้น 8,000 คน ใน 1 วัน เพิ่มขึ้น 190,000 คน และใน 1 ปี เพิ่มขึ้น 70,000,000 คน ประชากรในโลกเมื่อกลางปี ค.ศ.1972 มี 3.9 พันล้านคน และกำลังเพิ่มขึ้นปีละเกือบ 2% ซึ่งหมายความว่า จะเพิ่มเป็น 2 เท่าในอีก 35 ปีข้างหน้า (คือเป็น 7.8 พันล้านคนในปี ค.ศ.2007) ในปัจจุบันนี้ประชากรในโลกมีถึง 4 พันล้านคน ปัญหาที่ว่าโลกจะมีกำลังความ

สามารถรับจำนวนประชากรในรุ่นต่อ ๆ ไปอย่างไร

ความสำคัญอยู่ที่ว่า เราจะลดจำนวนประชากรอย่างไร มิฉะนั้นแล้ว ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ จะต้องถูกนำมาใช้มากขึ้น เพื่อสนองความต้องการในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ นอกจากนี้การจัดสรรทรัพยากรระหว่างคนในชาติพัฒนาและคนในชาติด้อยพัฒนา, คนในเมือง และคนในชนบท จะต้องนำมาพิจารณาด้วย

ประชากรในประเทศไทย

ตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นต้นมา สถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับประชากรในประเทศไทย ยังไม่มีแน่ชัดจนกระทั่งได้จัดให้มีสำมะโนประชากรครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ.2454 ซึ่งปรากฏว่าประเทศไทยมีประชากร 8.3 ล้านคน หลังจากนั้นได้มีสำมะโนประชากรมาทุกกระยะประมาณ 10 ปี จากตัวเลขต่าง ๆ ที่ได้เก็บรวบรวมมาเป็นระยะ ๆ แสดงให้เห็นว่าประชากรของประเทศไทย กำลังเพิ่มในอัตราที่รวดเร็วมาก จนกระทั่งปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีประชากรในอัตราที่สูงที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง กล่าวคือ กว่าที่ประชากรไทยในประเทศจะมี 8 ล้านคนแรก ได้ใช้เวลา 7 ศตวรรษ (700 ปี) หลังจากนั้นอีก 32 ปี ประชากรเพิ่มขึ้นอีก 8 ล้านคน เป็น 16 ล้านคน หลังจากนั้นที่ 16 ล้านคน เพิ่มขึ้นอีก 8 ล้านคน เป็น 24 ล้านคน โดยใช้เวลาประมาณเพียง 15 ปี ต่อมาอีก 9 ปี ก็ได้เพิ่มขึ้นมาอีก 8 ล้านคน เป็น 32 ล้านคน ปัจจุบันประชากรของประเทศไทยมีประมาณ 45 ล้านคน (พ.ศ.2524) ประชากรของไทยระยะหลังที่เพิ่ม 8 ล้านคน เพียง 7 ปี และถ้าประชากรเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวในอัตราร้อยละ 3.0 ประชากรจะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวในระยะเวลาประมาณ 22-23 ปี ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมโดยการชะลอการเกิดแล้ว ภายใน 100 ปี ข้างหน้านี้ ประชากรไทยจะมีถึง 500-600 ล้านคน เท่ากับประชากรในประเทศอินเดียปัจจุบัน

การเพิ่มประชากรในอัตราสูง ในระยะนี้ เนื่องมาจากอัตราการตายที่ลดลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งก็เป็นไปตามนโยบายดั้งเดิมของประเทศ ที่จะเพิ่มประชากรโดยการลดการตาย สำหรับนโยบายประชากรของประเทศไทยมีมาอย่างน้อยที่สุดไม่ต่ำกว่า 70 ปี เห็นได้จากการประชุมแพทย์หัวเมือง ครั้งแรกในปี พ.ศ.2449

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้มีพระราชดำรัสไว้ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายประชากรของประเทศไทยว่า เราควรจะมีประชากรมากกว่าที่มีอยู่ในขณะนั้น และการลดการตายจะเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ประชากรเพิ่มขึ้นตามที่ต้องการ เพราะก่อนหน้านี้เราเคยประสบปัญหาคนงานไม่พอ เช่น ต้องเอาคนงานปัตตานีมาขุดคลองชลประทานแถวเมืองมีนบุรี

หลังจากนั้น ประเทศไทยได้จัดตั้งหน่วยงาน เช่น กรมพยาบาลขึ้นมาในกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกลายเป็นกระทรวงสาธารณสุขในปัจจุบัน ในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 ยังมีการส่งเสริมการเกิด เช่น จัดให้มีการประกวดผู้มีบุตรมาก จัดตั้งองค์การส่งเสริม

การสมรสและได้สร้างค่านิยมทางสังคมขึ้น เช่น กำหนดรัฐธรรมนูญให้แต่ละคนช่วยกันสร้างชาติ โดยการแต่งงานและมีลูกมาก ๆ ในปี พ.ศ.2499 มี พ.ร.บ.เกี่ยวกับการส่งเสริมผู้มีบุตรมาก และช่วยเหลือผู้มีบุตรมาก แต่ปีถัดมาในปี พ.ศ.2500 กลับปรากฏว่าได้เกิดมีความคิดตรงข้ามเป็นครั้งแรก คือผู้เชี่ยวชาญธนาคารโลกได้เข้ามาศึกษา แล้วเสนอว่าอัตราการเพิ่มประชากรของประเทศไทยนั้นสูงมาก จนอาจเป็นอันตรายต่อการพัฒนาประเทศ ข้อเสนอจึงเป็นจุดเริ่มการพิจารณานโยบายประชากรประเทศกันใหม่ และได้มีการพิจารณาปัญหานี้จากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในที่สุดสรุปว่า การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร จะทำให้เกิดปัญหาขึ้น และได้มีการสำรวจการเปลี่ยนแปลงประชากรขึ้น ในปี พ.ศ.2507-2510 เพื่อศึกษาให้ทราบแน่ชัดว่าประชากรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราเท่าใด และพบว่าในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ อัตราเพิ่มร้อยละ 3.1 ต่อปี

เห็นได้ว่าอัตราการเพิ่มของประชากรไทยอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีผลจากการลดการตายเด็กที่เกิดมาปีละมาก ๆ ก็ยังคงรอดชีวิตเป็นผู้ใหญ่หมด อัตราส่วนของเด็กต่อประชากรทั้งหมดสูงมาก ในต่างประเทศอัตราส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ต่อประชากรทั้งหมดจะมีประมาณร้อยละ 25-30 แต่ของไทยเรามีถึงร้อยละ 45 แสดงให้เห็นว่า กำลังแรงงานของไทยมีสัดส่วนที่ต่ำมาก คือ ผู้ใหญ่ 10 คน ต้องเลี้ยงดูเด็กประมาณ 9 คน ขณะเดียวกันในต่างประเทศ เช่น ในยุโรป ผู้ใหญ่ 10 คน ต้องเลี้ยงดูเด็กเพียง 3-4 คนเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ผู้ใหญ่ของเขามีความสามารถในการผลิตสูงกว่าของเรา เพราะฉะนั้น การเลี้ยงดูเด็กที่จะเกิดมาให้เป็นกำลังแรงงานในอนาคตนั้น จึงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับประเทศเรา

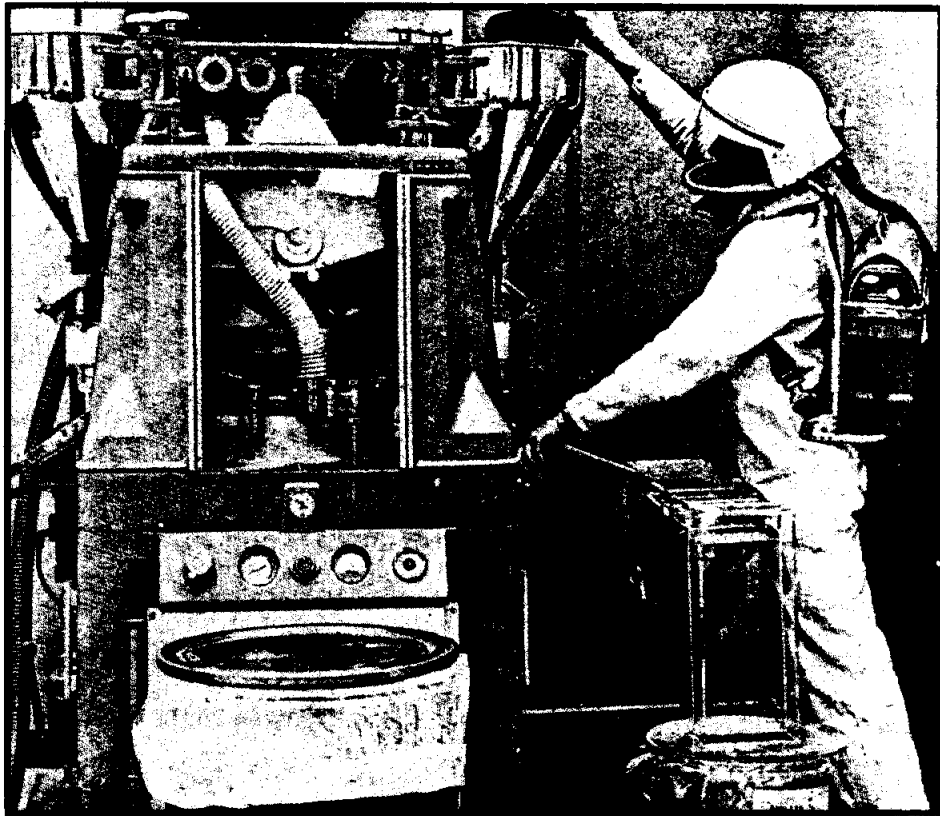
ในแง่เกี่ยวกับสังคม ในปัจจุบันผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมและระดับการศึกษาต่ำ ยังมีลูกมาก ส่วนผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมดี มักจะมีลูกน้อย มีความเข้าใจในวิธีการวางแผนครอบครัว ส่วนคนจนด้อยการศึกษา ยังไม่เข้าใจปัญหานี้แม้เข้าใจก็ยังไม่สามารถทำอะไรได้เต็มที่ เพราะไม่มีอำนาจในการซื้อพอที่จะแสวงหาสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

การเพิ่มประชากรที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเพิ่มภายในเขตเมืองประชากรในนครหลวงกรุงเทพฯ ธนบุรี ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งก็หมายความว่า นครหลวงจำเป็นต้องเพิ่มบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้เพียงพอซึ่งจะต้องใช้เงินเป็นหมื่น ๆ ล้าน นอกจากอัตราการเกิดของชาวเมืองที่สูงแล้ว การอพยพย้ายเข้ามาในเมืองจากคนในชนบทเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อหางานทำ สิ่งเหล่านี้ได้สร้างปัญหาให้แก่เมืองหลายประการ จำเป็นจะต้องแก้ไขแต่หลายคน เชื่อว่า ไม่จำเป็นต้องแก้เพราะธรรมชาติจะจัดการกับตัวมันเอง ซึ่งจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาก็ได้เป็นเช่นนั้น ในประเทศตะวันตกเขาไม่ต้องการคุมกำเนิดกันมากนัก เพราะเขาสรางค์ดุร้ายธรรมชาติขึ้นใหม่ เขาลดการตายแล้วก็ลดการเกิดพร้อมกันไปด้วย แต่ของไทยเรานั้นดุร้ายธรรมชาติได้ถูกทำลายไปหมด คือการตายถูกลดลงจากระดับธรรมชาติ จึงมีเสนอ

ให้สร้างศูนย์ขึ้นใหม่ โดยลดอัตราการเกิดด้วย

มีผู้คิดว่า หากเราวางแผนครอบครัวแล้ว แรงงานในอนาคตจะมีไม่พอ แต่ความจริงนั้น ไม่ว่าเราจะคุมกำเนิดกันหรือไม่ก็ตามที่ เพราะเด็กที่จะเติบโตเป็นแรงงานในวันข้างหน้า ได้เกิดมาแล้วในขณะนี้

ในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีประชากรถึง 45 ล้านคน แต่เดิมเราเคยกล่าวว่า ถ้าประเทศของเรามีประชากรถึง 30 ล้านคน เมื่อใดประเทศของเราก็จะเป็นประเทศมหาอำนาจเมื่อ นั้น การมองในแง่ปริมาณประชากรอย่างเดียวไม่ได้ ประเทศจะต้องมีระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่มั่นคง กับคุณภาพของประชากร เป็นสำคัญ

เครื่องจักรนี้ผลิตยาคุมกำเนิดในอัตรา 10,000 เม็ดต่อหน้าที่ ผู้คุมเครื่องสวมหน้ากากป้องกันการหายใจเอาสเต็มรอยด์เข้าไป ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนได้